

**QUICKSCAN WET NATUURBE-
SCHERMING DE OKSEL RODEN**

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING DE OKSEL RODEN

Kenmerk: 20220149
Versie: Definitief
Datum: 31 maart 2022

Auteur: [REDACTED]
Projectleider: [REDACTED]
Veldwerk: [REDACTED]
Kwaliteitscontrole: [REDACTED]
Opdrachtgever: Gemeente Noordenveld
Raadhuisstraat 1, 9301 AA Roden
Contactpersoon: Dhr. S. Lap

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

© ATKB voor natuur en leefomgeving. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.

ATKB ASSEN
STATIONSSTRAAT 29C
9401 KW ASSEN

ATKB MIDDELHARNIS
PRINS BERNHAROLAAN 147
3241 TA MIDDELHARNIS

ATKB WAARDENBURG
KOEWEISTRAAT 7
4181 CD WAARDENBURG

ATKB ZOETERMEER
LOUIS BRAILLELAAN 100
2719 EK ZOETERMEER

KVK 27177140
BTW NL807636757901
IBAN NL53 RABO 0160177529

INHOUD

1	Inleiding		1
1.1	Aanleiding en doel	1	
1.2	Wettelijk kader	1	
1.3	Onderzoeksmethode	2	
1.4	Ligging en beschrijving plangebied	2	
1.5	Planbeschrijving	3	
2	Resultaten en effecten		4
2.1	Vogelrichtlijnsoorten	4	
2.2	Habitatrichtlijnsoorten	6	
2.3	Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten	9	
3	Conclusie		12
3.1	Conclusie beschermde soorten	12	
3.2	Benodigde vervolgstappen	12	
4	Literatuur en bronnen		15

I INLEIDING

I.1 AANLEIDING EN DOEL

De gemeente Noordenveld onderzoekt de mogelijkheid om het gebied dat bekend staat als de Oksel in Roden te ontwikkelen als woningbouwlocatie. Het gebied bestaat momenteel uit agrarisch beheerde graslanden.

ATKB | Buro Bakker is door de gemeente gevraagd om te bepalen of de voorgenomen plannen (mogelijk) leiden tot een negatieve effecten op soorten die zijn beschermd volgens de Wet natuurbescherming. Om de negatieve effecten te bepalen is deze quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Is er kans op overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming?
- Indien overtreding niet volledig te vermijden is, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

I.2 WETTELIJK KADER

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats.

In onze offerte hebben wij aangegeven dat er mogelijk ook een toetsing aan het onderdeel gebiedsbescherming moet worden gedaan, in de vorm van een Aeries-berekening.

In het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

De lijst 'jaarrond beschermde nesten' die onder de Flora- en faunawet is opgesteld, is ook onder de Wnb geldig. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Drenthe het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Drenthe heeft voor de

implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

1.3 ONDERZOEKSMETHODE

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

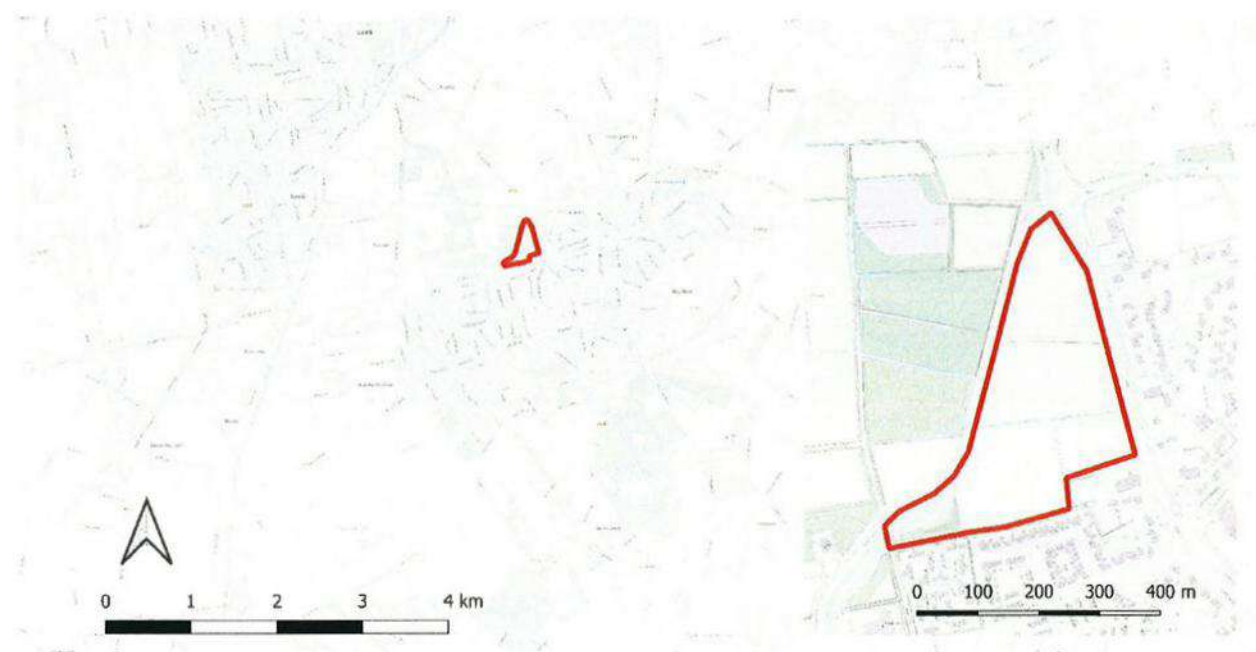
Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4). De NDFF is geraadpleegd op 17 februari 2022.

Veldonderzoek

Op 22 februari 2022 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksgebied) uitgevoerd door een ecooloog van ATKB | Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van het plangebied als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd.

1.4 LIGGING EN BESCHRIJVING PLANGEBIED

Het plangebied is gelegen aan de noordzijde van Roden en ligt ingeklemd tussen de Maatlanden en De Zulthe. De oppervlakte van het terrein bedraagt ruim 9 hectare. Het geheel is gelegen in de gemeente Noordenveld, provincie Drenthe (figuur 1).

Figuur 1 Ligging van het plangebied in de regio en meer in detail (rood omlijnd).

Het plangebied bestaat grotendeels uit agrarisch beheerde en vrij soortenarme graslanden. In het zuidelijk deel van het plangebied ligt een poel en een jong stukje bos op een oud gronddepot. In de graslanden liggen een paar oost-west georiënteerde sloten. Daarnaast liggen sloten rondom het plangebied. Tijdens het veldbezoek stonden de meeste sloten vol water, maar het is waarschijnlijk dat deze sloten gedurende het jaar ook deels droog komen te liggen. In de graslanden, maar vooral aan de rand van het plangebied staan enkele oude en markante bomen.

Ten westen van het plangebied bevindt zich een vrij waardevol natuurgebied (Natuurschoon Nietap) met kwetsbare vegetaties.

Onderstaande foto's geven een impressie van het plangebied.

Foto 1 Markante eik in het centrale deel van het plangebied.

Foto 2 Poel in westelijk deel van het plangebied.

Foto 3 Jong bos op voormalig gronddepot.

Foto 4 Sloop dwars door het plangebied.

1.5 PLANBESCHRIJVING

Het voornemen is om het plangebied te gaan ontwikkelen als woningbouwlocatie. De poel in het zuidwesten van het plangebied blijft behouden.

2 RESULTATEN EN EFFECTEN

Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is een onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.1), Habitatrictlijnsoorten (paragraaf 2.2) en nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.3).

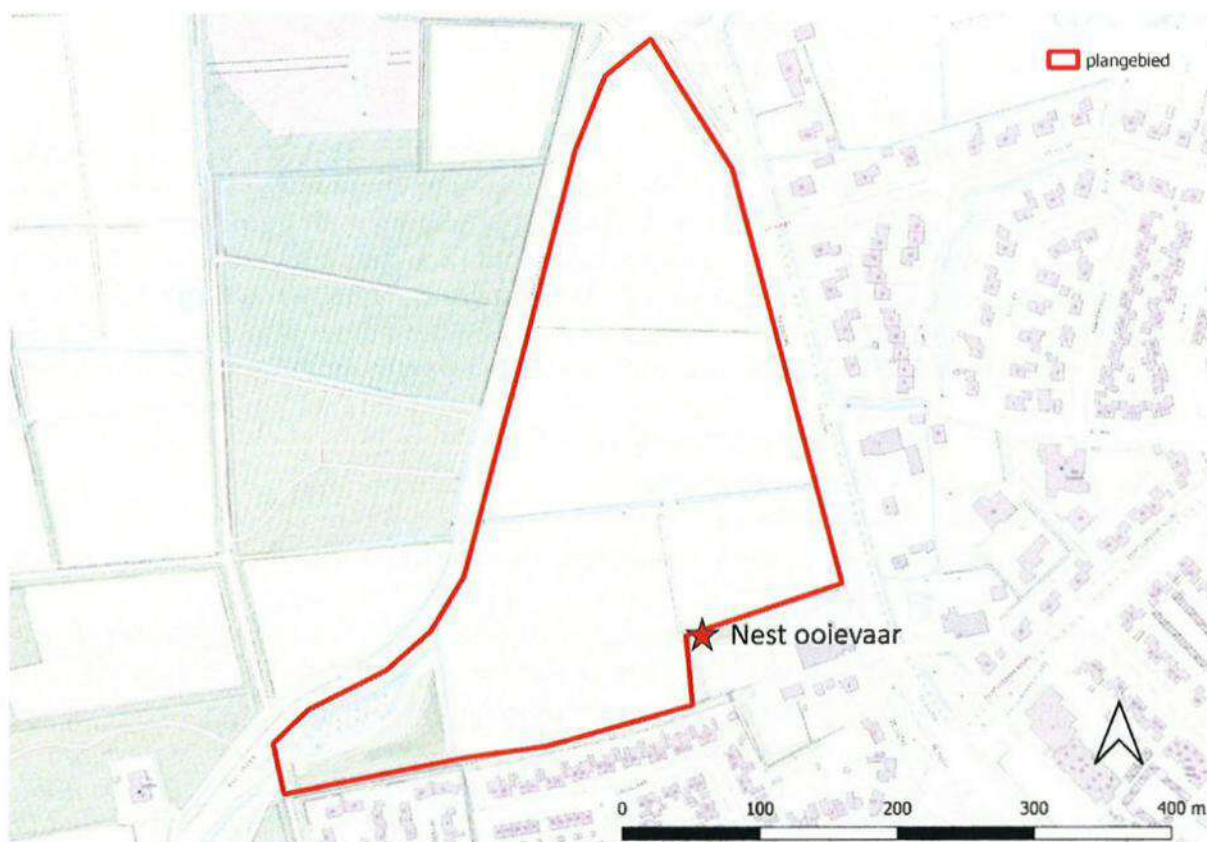
2.1 VOGELRICHTLIJNSOORTEN

In de Wet natuurbescherming wordt onderscheid gemaakt in vogelsoorten waarvan de nesten een jaar-ronde bescherming genieten en vogelsoorten waarvan de nesten alleen in het broedseizoen zijn beschermd. Voor sommige vogelsoorten (zogenaamde categorie 5 soorten) geldt dat de nesten wel jaarrond beschermd kunnen zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Aanwezige soorten

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Aan de rand van het plangebied is een nest van een ooievaar aanwezig in een oude afgezaagde eik (figuur 2). Tijdens het veldbezoek is veel activiteit van ooievaars op en rond het nest vastgesteld. Nesten van ooievaars genieten een jaarronde bescherming. Andere vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen komen niet in het plangebied voor.

Figuur 2 Nestlocatie van de ooievaar.

In de aangrenzende woonwijk, ten zuiden van het plangebied komt de huismus algemeen voor. Waarschijnlijk komt ook gierzwaluw in deze woonwijk tot broeden. In de eerste 100 meter bos langs de Maatlanden zijn geen nesten van roofvogels (bijvoorbeeld buizerd en havik) en uilen (ransuil) aangetroffen. Het is echter niet uit te sluiten dat deze soorten op ruimere afstand van de weg wel voorkomen.

Categorie 5 soorten

Geschikte nestgelegenheid voor categorie 5 soorten bevindt zich in het zuidelijk deel van het plangebied waar iets oudere bomen staan. Hier is geschikte nestgelegenheid aanwezig voor een aantal holenbroeders zoals koolmees, pimpelmees, boomkruiper en zwarte kraai. De graslanden (en sloten) zijn ongeschikt voor broedvogels van categorie 5.

Overige broedvogels

Het plangebied is in beperkte mate geschikt voor een aantal algemene broedvogels. Of er geschikte broedlocaties voor algemene broedvogels aanwezig zijn, wordt voornamelijk bepaald door de aanwezigheid van bomen, struiken of ruigtes. Deze zijn vrijwel uitsluitend aanwezig in het zuidelijke deel van het plangebied en de met wilgenstruwelen begroeide grenssloot langs de Maatlanden. Soorten die hier tot broeden zouden kunnen komen zijn bijvoorbeeld winterkoning, merel, tjiftjaf, fitis, zwartkop en grasmus. Door een intensief agrarisch beheer en door beperkte openheid van het landschap zijn de graslanden ongeschikt voor broedende weidevogels. In en langs de sloten kunnen wel enkele eenden (bijvoorbeeld wilde eend en krakeend) en meerkoet tot broeden komen. Ook in de poel is geschikte nestgelegenheid voor deze soorten aanwezig. Het zuidelijk deel van het plangebied wordt momenteel intensief gebruikt om honden uit te laten. Dat betekent dat de aanwezigheid van grondbroeders vrijwel kan worden uitgesloten.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat zij hun nestplaatsen en/of hun vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond in gebruik hebben, of hier jaarlijks weer naar terugkeren. Deze nesten vallen jaarrond onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Aan de rand van het plangebied broedt een ooievaar. Met de ontwikkeling van het plangebied als woningbouwlocatie zal het nest van de ooievaar niet meer kunnen functioneren. Voor de ontwikkeling van het plangebied als woningbouwlocatie zal daarom een ontheffing op de Wet natuurbescherming moeten worden aangevraagd bij de provincie Drenthe. Voor Vogelrichtlijnsoorten zijn slechts vijf wettelijke belangen om in aanmerking te komen voor een ontheffing:

1. De volksgezondheid of openbare veiligheid.
2. De veiligheid van het luchtverkeer.
3. Ter bescherming van flora en fauna.
4. Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt.
5. Om het vangen, onder zich hebben, of elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Woningbouw is geen geldig wettelijk belang. Wij adviseren om de noodzakelijke vervolgstappen af te stemmen met het bevoegd gezag (provincie Drenthe).

Voor de vogels met jaarrond beschermde nesten die in de omgeving van het plangebied broeden (huismus, gierzwaluw en mogelijk ook buizerd, havik en ransuil) heeft het plangebied geen essentiële functie. Voor deze soorten zijn geen vervolgstappen aan de orde.

Categorie 5 soorten

Nesten van categorie 5 soorten in het plangebied genieten alleen een jaarronde bescherming als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dat is voor geen van de soorten in het plangebied het geval. In de omgeving van het plangebied is geschikte broedgelegenheid van deze soorten aanwezig. Het plangebied is daarin niet essentieel. Voor een aantal categorie 5 soorten is de verwachting dat ze op termijn opnieuw in het plangebied tot broeden kunnen komen. Soorten als koolmees en pimpelmees zijn vaak talrijk aanwezig in woonwijken. Bij de inrichting is het dan wel noodzakelijk dat er voldoende groen aanwezig is.

Om te voorkomen dat er bewoonde nesten worden vernietigd, adviseren wij om werkzaamheden zoveel mogelijk buiten het broedseizoen uit te voeren. Het gaat dan voornamelijk om het rooien van bomen, struiken en ruigtes. Het is namelijk niet toegestaan om nesten met eieren of jonge vogels te vernietigen.

Overige broedvogels

Het is niet toegestaan om nesten met eieren en/of jonge vogels te vernietigen. (Opzettelijke) verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. Voor de inrichtingswerkzaamheden in het plangebied is ons advies om het broedseizoen zoveel mogelijk te ontzien. Het verwijderen van potentieel broedgebied van vogels (bomen, struiken, ruigtes) moet buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Het broedseizoen omvat globaal de periode van 1 maart tot en met 31 juli, maar ook buiten deze periode kunnen vogels tot broeden komen. Het uitvoeren van werkzaamheden binnen het broedseizoen is alleen mogelijk als er geen broedende vogels aanwezig zijn. Dan is het mogelijk nodig om geregelde inspecties in het broedseizoen uit te voeren om het risico op vestiging van broedende vogels te monitoren. Daarnaast moeten mogelijk maatregelen worden getroffen om broedvogels te weren.

2.2 HABITATRICHTLIJNSOORTEN

2.2.1 PLANTEN

Aanwezige soorten

Er zijn vier planten beschermd onder de Habitatrichtlijn (HR), te weten: drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm en zomerschroeforchis. Deze soorten komen alleen in zeer specifieke milieus voor en zijn afhankelijk van kalkrijke, voedselarme en vochtige tot natte omstandigheden met kwelinvloed. De beschermde planten van de Habitatrichtlijn eisen voedselarme en extensief beheerde omstandigheden. In het plangebied ontbreken deze omstandigheden waardoor het (on)geschikt is voor planten van de Habitatrichtlijn.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van geschikte groeiplaatsen, zijn negatieve effecten uitgesloten. Daarom zijn vervolgstappen voor beschermde flora niet aan de orde.

2.2.2 VLEERMUIZEN

Aanwezige beschermde soorten

Uit bronnenonderzoek is weinig bekend over de aanwezigheid van vleermuizen in en in de omgeving van het plangebied. In de aangrenzende woonwijk is de aanwezigheid van de laatvlieger bekend. Verderop zijn ook soorten zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en enkele

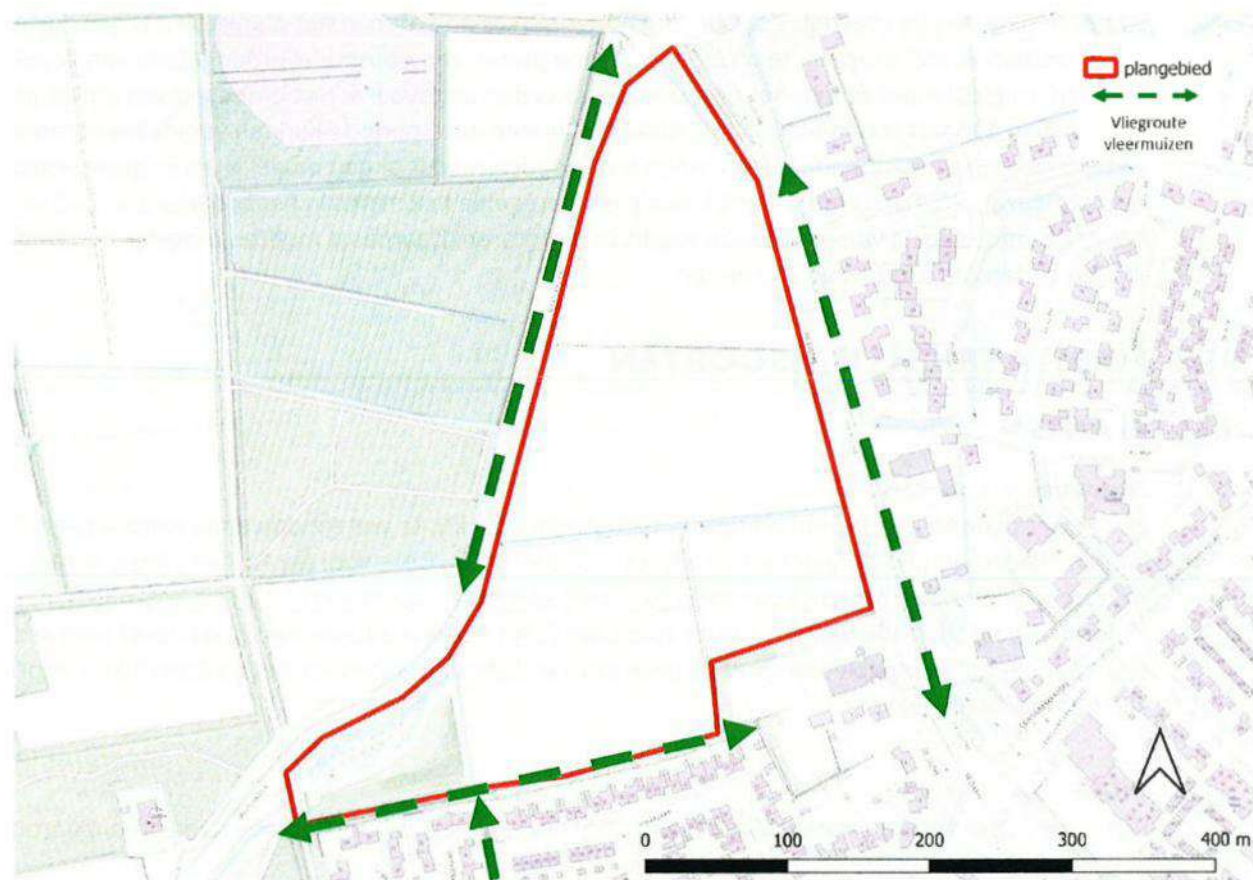
meervleermuizen waargenomen. Hieronder wordt een beoordeling gemaakt van de verschillende functies van het plangebied voor vleermuizen.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in bomen en/of gebouwen. Deze verblijfplaatsen zijn het gehele jaar rond beschermd, ook als de dieren gedurende een deel van het jaar op andere plekken verblijven. In het plangebied zijn geen geschikte boomholtes aangetroffen en ook bebouwing is niet aanwezig. De aanwezigheid van verblijfplaatsen binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Essentiële vliegroutes

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Binnen het plangebied zijn geen structuren aanwezig die gebruikt kunnen worden als vliegroute. Wel kunnen langs de randen structuren worden gebruikt als vliegroute, zoals de bosrand langs de Maatlanden, de wegbeplanting langs De Zulthe en de groenstrook tussen het plangebied en de aangrenzende woonwijk (zie figuur 3).

Figuur 3 Mogelijke vliegroutes van vleermuizen langs de randen van het plangebied.

Essentieel foerageergebied

Essentieel en onmisbaar foerageergebied is niet aanwezig in het plangebied. Enkele luwe plekken in het plangebied zijn aanwezig en kunnen gebruikt worden als foerageerplek. Met name in de zuidrand en in de omgeving van de poel liggen dergelijke foerageermogelijkheden. Er zijn meerdere soortgelijke foerageerplekken aanwezig buiten het plangebied.

Effecten en vervolg

Verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied zijn niet aanwezig in het plangebied. Wel liggen er enkele (mogelijk essentiële) vliegroutes langs de randen van het plangebied. Met de ontwikkeling van het plangebied als woningbouwlocatie worden deze vliegroutes niet direct aangetast, maar indirect kunnen de ontwikkelingen wel leiden tot kwaliteitsverlies. Met name als gevolg van het gebruik van verlichting kunnen vliegroutes minder geschikt worden als vliegroute. Door het gebruik van verlichting zoveel mogelijk te beperken, kunnen de effecten worden geminimaliseerd. Vervolgstappen, zoals het uitvoeren van een nader onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming is dan niet nodig.

2.2.3 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Aanwezige beschermde soorten

In de omgeving van het plangebied ontbreken waarnemingen van grondgebonden zoogdieren met het beschermingsregime van de Habitatrictlijn. Voor het beperkte aantal Habitatrictlijnsoorten (bijvoorbeeld bever, otter, noordse woelmuis en wolf) is geen geschikt leefgebied aanwezig. De zoogdieren die wel in de omgeving voorkomen worden onder § 2.3 behandeld.

Effecten en vervolg

Grondgebonden zoogdieren met het beschermingsregime van de Habitatrictlijn komen niet voor in en nabij het plangebied. Effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

2.2.4 REPTIELEN EN AMFIBIEËN

Aanwezige beschermde soorten

Reptielen met het beschermingsregime van de Habitatrictlijn zijn gladde slang, muurhagedis, zandhagedis en een aantal zeeschildpadden. De aanwezigheid van deze soorten reptielen kan op voorhand worden uitgesloten. Deze komen niet in de regio voor.

Van de amfibieën met het beschermingsregime van de Habitatrictlijn komen heikikker en poelkikker in de directe omgeving van het plangebied voor (NDFF, 2022). Hun aanwezigheid in het plangebied kon niet worden uitgesloten tijdens de quickscan. Geschikt leefgebied (voortplantingswater) is aanwezig in de poel en mogelijk ook in de sloten in het plangebied. Het plangebied ligt ver buiten het verspreidingsgebied van andere Habitatrictlijnsoorten.

Effecten en vervolg

Vanwege de mogelijke aanwezigheid van heikikker en poelkikker in het plangebied adviseren wij om voor beide soorten gericht onderzoek uit te voeren. Na afronding van het onderzoek is duidelijk of er vervolgstappen aan de orde zijn. Gericht onderzoek naar de heikikker kan worden uitgevoerd vanaf het vroege voorjaar (vanaf half maart door inventarisatie van roepende mannetjes en het zoeken naar eiklommen) tot in de zomer (inventarisatie van larven, juveniele en volwassen heikikkers). Gericht onderzoek naar de poelkikker wordt uitgevoerd in de periode mei/juni door te luisteren naar roepende kikkers en te zoeken naar volwassen dieren.

2.2.5 VISSSEN, INSECTEN EN ONGEWERVELDEN

Aanwezige beschermde soorten

In een heideterreintje in het natuurgebied Natuurschoon Nietap zijn recente waarnemingen bekend van de noordse winterjuffer (NDFF, 2022). Noordse winterjuffers overwinteren als imago (volwassen individu) op beschutte delen van heidevelden en planten zich voort in allerlei kleine plasjes met voldoende aanbod aan dode drijvende plantenresten. In het natuurgebied Natuurschoon Nietap zijn dergelijke potentiële voortplantingswateren aanwezig, maar het is niet geheel uitgesloten dat ook de poel in het zuidelijke deel van het plangebied ook gebruikt wordt als voortplantingswater van de noordse winterjuffer.

De aanwezigheid van andere insecten, alsmede vissen en ongewervelden met het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn, is uit te sluiten. Dit omdat de omstandigheden in het plangebied niet geschikt zijn, of omdat het plangebied ver buiten het verspreidingsgebied van de betreffende soorten ligt.

Effecten en vervolg

De poel in het zuidwesten van het plangebied blijft met de ontwikkeling van de nieuwbouwlocatie behouden. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

2.3 NATIONAAL (ANDERE) BESCHERMDE DIER- EN PLANTENSOORTEN

Aanwezige beschermde soorten

Flora

De groeiomstandigheden in het plangebied zijn niet geschikt voor nationaal beschermde plantensoorten. De meeste beschermde plantensoorten hebben een zeer schaarse verspreiding in Nederland en zijn afhankelijk van specifieke milieus. Het grootste deel van het plangebied heeft een vrij intensieve agrarische bestemming en is daardoor ongeschikt voor beschermde flora.

Zoogdieren

Op basis van verspreidingsgegevens (NDFF) is de aanwezigheid van een aantal zoogdieren (steenmarter, huisspitsmuis, egel, haas, konijn, ree en vos) bekend. Tijdens het veldbezoek zijn twee hazen waargenomen in het meest noordelijke perceel.

Naast deze soorten kunnen ook een aantal niet-vrijgestelde soorten zoogdieren in het plangebied voorkomen. De groenstrook aan de zuidzijde van het plangebied en het bosje op het gronddepot zijn geschikt als leefgebied voor de grote bosmuis. De grote bosmuis heeft de laatste jaren zijn verspreidingsgebied in grote snelheid uitgebreid. De soort komt inmiddels in de hele provincie Drenthe voor.

De steenmarter gebruikt het plangebied uitsluitend als foerageergebied. Verblijfplaatsen liggen naar verwachting in de bebouwde kom van Roden of in het naastgelegen natuurterrein (Natuurschoon Nietap). Het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor de waterspitsmuis. Deze soort maakt vooral gebruik van kleinere sloten met goed ontwikkelde oevervegetaties, die niet in het plangebied voorkomen.

Reptielen

Het plangebied ligt in het verspreidingsgebied van de hazelworm. In de directe omgeving zijn waarnemingen bekend uit het naastgelegen natuurgebied (Natuurschoon Nietap; NDFF, 2022). In 2011 is een verkeersslachtoffer gevonden langs de Maatlanden. Geschikt leefgebied voor de hazelworm ligt vooral in het natuurgebied ten westen van het plangebied. Het is echter niet volledig uitgesloten dat de soort ook in de meer besloten delen in het zuidelijk deel van het plangebied voorkomt. Andere (beschermde) reptielen komen niet voor in de regio (NDFF, 2022).

Amfibieën

In het plangebied is geschikt leefgebied aanwezig voor een aantal algemene (beschermde) amfibieën, waaronder bruine kikker, middelste groene kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Het plangebied ligt buiten het verspreidingsgebied van andere nationaal beschermde amfibieën.

Vissen

Beschermde vissen komen niet voor in het plangebied. De watergangen zijn ongeschikt als leefgebied voor deze soorten (bijvoorbeeld grote modderkruiper) of liggen ver buiten het bekende verspreidingsgebied.

Overige soorten

Voor overige beschermde soorten (dagvlinders, libellen en overige ongewervelden) ontbreekt geschikt habitat.

Effecten en vervolg

Flora

Beschermde flora is niet aanwezig. Effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Zoogdieren

Voor steenmarter en grote bosmuis geldt geen vrijstelling in de provincie Drenthe. De steenmarter maakt uitsluitend gebruik van het plangebied als foerageergebied, waarbij het plangebied geen essentiële functie heeft. In de omgeving liggen voldoende alternatieven. In de toekomstige situatie (nieuwe woonwijk) zal het plangebied ook niet in kwaliteit afnemen ten opzichte van de huidige situatie. Voor de steenmarter zijn geen vervolgstappen nodig.

Voor de grote bosmuis kunnen de ontwikkelingen leiden tot het verdwijnen van leefgebied. Wanneer bomen worden gekapt in de zuidrand van het plangebied adviseren wij om een nader onderzoek uit te voeren naar de grote bosmuis. De meest betrouwbare methode voor onderzoek naar de grote bosmuis is door middel van het plaatsen van inloopvallen in de meest besloten delen van het plangebied (zuidelijk deel). De grote bosmuis laat zich vrij gemakkelijk met inloopvallen vangen. Met een beperkt aantal inloopvallen (ongeveer 30) kan het plangebied op een betrouwbare manier worden onderzocht. De meest geschikte periode voor het onderzoek is in het najaar (september-november). Op basis van de resultaten van het nader onderzoek kunnen vervolgstappen aan de orde zijn, zoals het aanvragen van een ontheffing. Wanneer geen bomen worden gekapt ontbreekt de noodzaak voor een vervolgonderzoek.

Voor de overige nationaal beschermde soorten zoogdieren geldt conform de verordening natuurbescherming provincie Drenthe, een algehele vrijstelling. Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

Reptielen

Vanwege de mogelijke aanwezigheid van de hazelworm adviseren wij een nader onderzoek uit te voeren. Voor het onderzoek naar de hazelworm adviseren wij om in het zuidelijk deel van het plangebied een aantal reptielenplaatjes (stukken dakplaat) te plaatsen en deze met enige regelmaat (in ieder geval vier keer) te controleren. Het zomerhalfjaar is de meest geschikte periode voor het onderzoek. Op basis van de resultaten van het nader onderzoek kunnen vervolgstappen aan de orde zijn, zoals het aanvragen van een ontheffing. Ons advies is om dit onderzoek ook uit te voeren als de bestaande groene zuidrand behouden blijft.

Amfibieën

Voor de nationaal beschermde soorten amfibieën die (mogelijk) in het plangebied voorkomen geldt conform de verordening natuurbescherming provincie Drenthe, een algehele vrijstelling. Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Met name als er sloten worden gedempt zal de zorgplicht bestaan uit het verplaatsen van achtergebleven amfibieën naar een veilige locatie.

Vissen

Nationaal beschermde soorten vissen komen niet in het plangebied en in de directe omgeving voor. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet noodzakelijk.

Overige soorten

Overige nationaal beschermde soorten komen niet voor. Effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

3 CONCLUSIE

3.1 CONCLUSIE BESCHERMDE SOORTEN

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

Vogelrichtlijn

- Aan de rand van het plangebied is een nest van een **ooievaar** aanwezig in een oude afgezaagde eik. Nesten van de ooievaar genieten een jaarronde bescherming.
- In het zuidelijk deel van het plangebied is geschikte broedgelegenheid aanwezig voor een aantal soorten broedvogels die een jaarronde bescherming genieten als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (koolmees, pimpelmees, boomkruiper en zwarte kraai).
- In het plangebied is daarnaast in beperkte mate geschikte broedgelegenheid aanwezig voor een aantal **algemene broedvogels** van de Vogelrichtlijn.

Habitatrichtlijn

- Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor een aantal soorten vleermuizen, maar het heeft geen essentiële functie. Langs de randen zijn een aantal lijnvormige landschapsstructuren aanwezig die gebruikt kunnen worden als vliegroute.
- De aanwezigheid van **heikikker** en **poelkikker** kan op basis van deze quickscan niet volledig worden uitgesloten.
- De poel in het zuiden van het plangebied is mogelijk geschikt als voortplantingslocatie van de **noordse winterjuffer**. Deze soort is bekend uit de omgeving van het plangebied.

Nationaal beschermde soorten

- In het plangebied is de aanwezigheid van een aantal nationaal beschermde soorten zoogdieren en amfibieën waarschijnlijk en op basis van deze quickscan niet uit te sluiten. Van deze soorten zijn **steenmarter** en **grote bosmuis** niet vrijgesteld in de provincie Drenthe. De overige soorten zijn allemaal opgenomen op de vrijstellingenlijst van de provinciale verordening.
- In het zuidelijk deel van het plangebied is de aanwezigheid van de **hazelworm** niet uitgesloten. Deze nationale beschermde soort reptiel kan vooral voorkomen in de meer besloten delen van het plangebied in het zuiden.

3.2 BENODIGDE VERVOLGSTAPPEN

Hieronder wordt een opsomming gegeven van onze adviezen over de te nemen vervolgstappen.

Vogelrichtlijn

- Vanwege het nest van de ooievaar adviseren wij om de noodzakelijke vervolgstappen af te stemmen met het bevoegd gezag (provincie Drenthe). Het nest zal verdwijnen door de ontwikkeling van het plangebied als nieuwbouwlocatie, waardoor het noodzakelijk is om een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aan te vragen. In eerdere gevallen heeft provincie Drenthe een positieve afwijzing verleend voor het vernietigen van nesten van ooievaar in Drenthe, vanwege de gunstige staat van instandhouding. Wellicht is dat ook in dit geval een optie.

- Nesten van categorie 5 soorten in het plangebied genieten alleen een jaarronde bescherming als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dat is voor geen van de soorten in het plangebied het geval. In de omgeving van het plangebied is geschikte broedgelegenheid van deze soorten aanwezig. Het plangebied is daarin niet essentieel. Vervolgstappen voor categorie 5 soorten sluiten aan bij de vervolgstappen van andere (algemene) broedvogels.
- Voor de inrichtingswerkzaamheden in het plangebied is ons advies om het broedseizoen zoveel mogelijk te ontzien. Het verwijderen van potentieel broedgebied van vogels (bomen, struiken, ruigtes) moet buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Het broedseizoen omvat globaal de periode van 1 maart tot en met 31 juli, maar ook buiten deze periode kunnen vogels tot broeden komen. Het uitvoeren van werkzaamheden binnen het broedseizoen is alleen mogelijk als er geen broedende vogels aanwezig zijn. Dat betekent dat het noodzakelijk kan zijn dat er tijdens werkzaamheden in het broedseizoen geregeld broedvogelcontroles worden uitgevoerd en mogelijk ook maatregelen om vestiging van broedvogels in het werkterrein te voorkomen.

Habitatrichtlijn

- Met de ontwikkeling van het plangebied als woningbouwlocatie worden vliegroutes van vleermuizen niet direct aangetast, maar indirect kunnen de ontwikkelingen wel leiden tot kwaliteitsverlies. Met name als gevolg van het gebruik van verlichting kunnen vliegroutes minder geschikt worden als vliegroute. Door het gebruik van verlichting zoveel mogelijk te beperken, kunnen de effecten worden geminimaliseerd.
- Vanwege de mogelijke aanwezigheid van heikikker en poelkikker in het plangebied adviseren wij om voor beide soorten gericht onderzoek uit te voeren. Na afronding van het onderzoek is duidelijk of er vervolgstappen aan de orde zijn. Gericht onderzoek naar de heikikker kan worden uitgevoerd vanaf het vroege voorjaar (vanaf maart door inventarisatie van roepende mannetjes en het zoeken naar eiklommen) tot in de zomer (inventarisatie van larven, juveniele en volwassen heikkikkers). Gericht onderzoek naar de poelkikker wordt uitgevoerd in de periode mei/juni door te luisteren naar roepende kikkers en te zoeken naar volwassen dieren.
- Effecten op de mogelijk aanwezige noordse winterjuffer in de poel in het zuidwesten van het plangebied kunnen worden uitgesloten. De poel blijft in zijn huidige vorm behouden. Een gericht onderzoek naar deze soort is dus niet nodig. Als door veranderende inzichten de poel wel wordt gedempt dan is gericht onderzoek wel noodzakelijk. Gericht onderzoek kan worden uitgevoerd door in de periode april/mei een aantal bezoeken te brengen aan de poel op zoek naar de noordse winterjuffer.

Nationaal beschermde soorten

- Vanwege de mogelijke aanwezigheid van de grote bosmuis adviseren wij om een nader onderzoek uit te voeren. De meest geschikte periode voor het onderzoek is in het najaar (september-november). Nader onderzoek bestaat uit het plaatsen en geregeld controleren van inloopvallen in de meest geschikte delen van het plangebied. Op basis van de resultaten van het nader onderzoek kunnen vervolgstappen aan de orde zijn, zoals het aanvragen van een ontheffing.
- Voor de steenmarter zijn geen vervolgstappen noodzakelijk. Deze soort komt voor in de omgeving en maakt waarschijnlijk gebruik van het plangebied om te foerageren. Het plangebied is daarin echter niet essentieel.
- Vanwege de mogelijke aanwezigheid van de hazelworm is ons advies om te onderzoeken of deze soort ook daadwerkelijk in het plangebied voorkomt. Nader onderzoek bestaat uit geregelde gebiedsbezoeken in het zomerhalfjaar (juni-september), waarbij speciaal daarvoor geplaatste reptielenplaatjes worden gecontroleerd. Het onderzoek kan zich richten op de zuidwestelijke randzone van het plangebied.
- Voor de nationaal beschermde soorten amfibieën die (mogelijk) in het plangebied voorkomen geldt conform de verordening natuurbescherming provincie Drenthe, een algehele vrijstelling. Eventuele

schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Met name als er sloten worden gedempt zal de zorgplicht bestaan uit het verplaatsen van achtergebleven amfibieën naar een veilige locatie.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

- Bos, E., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay en I. Wynhoff (De Vlinderstichting), 2006; De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
 - Bijlsma, R.G., F. Hustings en C.J. Camphuysen, 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij / KNNV Uitgeverij, Haarlem / Utrecht.
 - Broekhuizen, S., Spoelstra K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & J.C. Buys (red.), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
 - Brouwer, T., B. Crombaghs, A. Dijkstra, A.J. Scheper en P.P. Schollema, 2008. Vissenatlas Groningen Drenthe. Verspreiding van zoetwatervissen in Groningen en Drenthe in de periode 1980 - 2007. Uitgeverij Profiel, Bedum.
 - Creemers, R.C.M. en J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. Nationaal natuurhistorisch museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
 - DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
 - Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
 - Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
 - Nederlandse vereniging voor libellenstudie, 2008. Brachytron 11(2) Themanummer: actualisatie atlas, NVL.
 - Nationale Databank voor Flora en Fauna (NDFF), 2022. Waarnemingen van beschermde soorten in en in de omgeving van het plangebied in de afgelopen 10 jaar. Geraadpleegd op 17 februari 2022.
 - SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998 - 2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
 - Weeda, E.J., R. Westra, Ch. Westra en T. Westra, 1985-1994. Nederlandse oecologische flora. Wilde planten en hun relaties deel 1 - 5. KNNV Uitgeverij / IVN.
- **Websites**
 - www.zoogdiervereniging.nl
 - www.vogelbescherming.nl
 - www.sovon.nl
 - www.verspreidingsatlas.nl
 - www.ravon.nl

| buro bakker

